

Irakaskuntza Gidaliburua

2026/27 ikasturtea

Datu Orokorrak

Irakasgaia: JARDUERA FISIKOAREN ETA KIROLAREN HISTORIA ETA OINARRI SOZIOKULTURALAK.

Titulazioa: JARDUERA FISIKOAREN ETA KIROLAREN ZIENTZIETAKO GRADUA.

Mota: OINARRIZKOA.

ECTS kredituak: 6 ECTS

Maila: 1.

Denbora-banaketa: 1. SEIHILEKOA.

Hizkuntza: GAZTELANIA.

Irakasle-taldea: Fernando Iglesias García fernando.iglesias@euneiz.com

Ikasgela(k): Ikasgela teorikoak.

Irakasgaiaren aurkezpena:

Irakasgai honek kirolaren eta jarduera fisikoaren funtsezko oinarriak aurkezten ditu ikuspegi historiko-soziologiko batetik, horrela kirolaren, historiaren eta gizartearen arteko erlazio konplexua eta interkonektatua ulertzeko. Politika, ekonomia, generoa, arraza, gizarte-klasea eta komunikabideak izango dira kirola gizarte-erakunde gisa ulertzeko ardatz nagusiak.

Datu espezifikoak

Prestakuntza- eta ikaskuntza-prozesuaren emaitzak (PIE)¹

Ezagutzak edo Edukiak (E)	E6	Jarduera fisikoan eta kirolean eragina duten faktore sozialak, kulturalak eta historikoak ulertzea.
Gaitasunak (GA)	GA1	Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak aplikatzea lanbide-zeregina garatzean.
	GA2	Teknologia berriek (IKT) ematen duten informazioa bilatzea, antolatzea eta interpretatzea.
	GA7	Datu garrantzitsuak biltzea eta interpretatzea, gizarte-, zientzia- edo etika-arloko gai garrantzitsuei buruzko gogoeta barne hartzen duten iritziak emateko, batez ere

¹ PIEren sailkapena 822/2021 Errege Dekretuan definitutakoari dagokio, eta titulua egiaztatzeko memorian definituta dago.

* Edukia zabaltzea, horretarako irakaskuntza-programazioa erabiliz. Zabaltzea tarteko puntuan egon behar da, hau da, irakaskuntza-gidako informazioa zabaltzea behar da, baina ez da iritsi behar irakaskuntza-programazioaren mugetara. Puntuz puntu aztertu beharreko gaien aurkibidea sartu behar da (garatu gabe). Gehienez hiru azpialde sar daitezke, ideia giltzarriekin/azpigaiekin Gehienez 2 orrialde izango ditu.

Irakaskuntza Gidaliburua 2026/27 ikasturtea

		jarduera fisikoen eta kirol-jardueren barruan.
	GA9	Jarduera fisikoaren eta kirolaren ezagutza-eremuari buruzko dokumentu akademikoak, zientifikoak eta teknikoak, ideiak, arazoak eta konponbideak idaztea publiko espezializatu eta ez-espezializatu batentzat.
Trebetasunak eta Abileziak (T)	TA	Arrazoibide moralaren eta erabakiak hartzearen printzipioak aplikatzea, arazo etikoak, juridikoak, legalak, deontologikoak eta justizia sozialekoak konpontzeko, lanbide-jarduna hobetze aldera.
	TE	Bestekin elkarlanean aritzea eta proiektu komun batean laguntzea.
	TF	Informazioa, ideiak, arazoak eta konponbideak transmititzea publiko espezializatu eta ez-espezializatu bati.
	TG	Ezagutzak lanari edo bokazioari aplikatzea, jarduera fisikoaren eta kirolaren azterketa-eremuko arazo konplexuak konpontzeko, eta haien eraginkortasuna demostratzea argudioak eginez eta defendatuz.
	TH	Gizonen eta emakumeen arteko berdintasunerako oinarritzko eskubideak errespetatzea; Giza Eskubideen sustapena, irisgarritasun unibertsalaren eta guztientzako diseinuaren printzipioak; bakearen eta balio demokratikoen kulturaren berezko balioak.

Irakasgaiaren Edukia*

- I. blokea. Sarrera: Historia, Soziologia eta Kirola.
- II. blokea. Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Historia.
- III. blokea. Kirolaren eta jarduera fisikoaren soziologia.
- IV. blokea. Egungo joerak eta eztabaidak.

Irakaskuntza Gidaliburua

2026/27 ikasturtea

Irakaskuntza-metodologiak eta prestakuntza-jarduerak²

Irakasgai honetan erabilitako irakaskuntza-metodologiak honako hauek dira:

IM1	Azalpenezko metodoa.
IM2	Kasu-azterketak.
IM3	Arazoetan oinarritutako ikaskuntza.
IM4	Proiektuetan oinarritutako ikaskuntza.
IM5	Ikasketa kooperatiboa.
IM6	Tutoretzak.

Irakasgai honetan erabilitako prestakuntza-jarduerak honako hauek dira:

Prestakuntza-jarduerak	Aurreikusitako orduak	presentzialtasuna (%)
PJ1: Klase teorikoa.	31	100
PJ2: Praktika-klasea.	21	100
PJ3: Lanak egitea (banakakoak eta/edo taldekoak).	30	20
PJ4: Banakako tutoretza.	2	50
PJ11: Taldeko tutoretza.	1	50
PJ5: Ikasketa independentea eta ikaslearen lan autonomoa.	63	0
PJ6: Ebaluazio-probak.	2	100
Guztira	150	--

² Titulutik egiaztatutako memoriatik irakaskuntza-metodologiak, prestakuntza-jarduerak eta ebaluazio-sistemak atera beharko dira. (1 ECTS = ikaslearen 25 lanordu).

Irakaskuntza Gidaliburua

2026/27 ikasturtea

Ebaluazioa: Ebaluazio-sistemak eta -irizpideak

Ebaluazio-asteak unibertsitatearen webgunean argitaratutako egutegi akademikoan zehaztuta daude; datak irakaskuntza hasi ondoren zehaztuko dira.

Irakasgai honetan honako ebaluazio-sistema hauek erabili dira:

Izendapena	Gutx. hazt.	Gehi. hazt.
ES1: Ikaslearen bertaratzea eta parte-hartzea ebaluatzea.	5	15
ES2: Lanen ebaluazioa.	0	45
ES3: Ebaluazio- eta/edo azterketa-probak.	0	45

Ikasleak bi ebaluazio-modalitate ditu irakasgaia gainditzeko:

- Etengabeko ebaluazioa, urtean 2 deialditan: ohikoa eta ezohikoa.
- Ebaluzio bakarra, urtean 2 deialdirekin.

Euneiz Unibertsitatean, ebaluazio jarraitua (irakasleek definitutako irakasgaiaren jarduera ebaluagarrien batezbesteko haztatua) da ebaluazio nagusia, baina Euneizek ebaluazio bakarrari heltzeko aukera ematen dio ikasleari.

Ezin da aldatu ikasturtean zehar ikasleak aukeratutako ebaluazio-modalitatea (jarraitua izatetik bakarra izatera).

Ebaluazio bakarreko modalitateari heldu nahi dion ikasleak hori justifikatzen duen idazki formal bat aurkeztu beharko du irakasgaiak arduratzen diren irakasleei eta tituluaren koordinazioari zuzenduta, modalitate hori hasi eta lehenengo bi asteetan.

Ikaslea ez bada joaten eskola presentzialetara % 80ra, ebaluazio bakarraren ezohiko deialdira igaroko da zuzenean.

Salbuespen gisa, irakasgaiak arduratzen den irakasleak beste irizpide gehigarri batzuen bidez baloratu ahal izango du, hala nola parte hartzea, jarrera, ikaslearen jardun- eta aprobetxamendumaila, etab., ikasleari ohiko deialdian jarraitzeko aukera, betiere haren gutxieneko bertaratzea % 70etik gorakoa bada.

Hutsegiteak irakasgaiak arduratzen den irakasleari justifikatu behar zaizkio, astebeteko epean gehienez ere. Egiaztagiri ofiziala posta elektronikoz aurkeztu beharko zaio irakasle arduradunari.

Irakaskuntza Gidaliburua 2026/27 ikasturtea

Ikaslea SOILIK etendako zatiekin joango da ezohiko ebaluaziora.

Irakasgaiaren kalifikazio-sistemak 1125/2003 Errege Dekretuan ezarritakoari jarraitzen dio, eta lortutako emaitzak 0tik 10era bitarteko zenbakizko eskalari jarraituz kalifikatuko dira, dezimal baten adierazpenarekin.

- 0-4,9: Gutxiegi (GT).
- 5,0-6,9: Nahiko (NK).
- 7,0-8,9: Oso ongi (OO).
- 9,0-10: Bikain (BI).

«Ohorezko matrikula» aipamena 9.0 edo gehiagoko kalifikazioa lortu duten ikasleei eman ahal izango zaie. Kopurua ez da izango dagokion ikasturtean ikasgai batean matrikulatutako ikasleen ehuneko bost baino handiagoa, matrikulatutako ikasleen kopurua 20tik beherakoa denean izan ezik; kasu horretan, «Ohorezko Matrikula» bakarra eman ahal izango,

Ebaluazio-jarduerarik egiten ez duen ikasle matrikulatua ez-aurreztutzat (EA) joko da.

Idatzizko ebaluazio-jarduera orok (lanak, azterketak...) akats ortotipografikoak hartuko ditu kontuan azken kalifikazioan.

Plagioa debekatuta dago, bai lanetan, bai azterketetan, kalifikazioa detektatuz gero, eten egingo da. Campus birtualaren bidez entregatutako lanak Turnitin tresnak aztertuko ditu:

- Irakasleak % 20 eta % 30 arteko antzekotasun-indizea duten txostenak berrikusiko ditu, plagio-iturri posibleak aztertzeko eta justifikatuta dauden ebaluatzeko.
- Irakaslearen analisia egin ondoren, % 30etik gorako antzekotasun-indizea duen edozein lan ez da ebaluatuko.

Beharrezko baliabide materialak eta azpiegiturak

Baliabide material edota azpiegitura mota
Irakasleek landutako irakaskuntza-materiala (apunteak, gida teknikoak, zeregin praktikoak).
Ikus-entzunezko baliabideak.
Ikus- eta soinu-artxiboak (irudiak, erreportajeak, elkarrizketak, kirol-emanaldi historikoak).

Bibliografia eta ikasteko beste baliabide batzuk

Oinarrizko Bibliografia

Irakaskuntza Gidaliburua

2026/27 ikasturtea

- Hernández, D. y Recorder, G. (2015). Síntesis de la historia general de la actividad física y el deporte, en Historia de la Actividad Física y el Deporte: Bases conceptuales, premisas ordenadoras. México D.F., pp. 21-39. Hemen eskura daiteke:

<https://ened.conade.gob.mx/Documentos/Manuales/HISTORIA%20DE%20LA%20ACTIVIDAD%20FÍSICA%20Y%20EL%20DEPORTE.pdf>

- García Ferrando, M. Puig Barata, N., Lagardera Otero, F. et al. (2017), Sociología del Deporte. Madrid: Alianza.
- Hontangas Carrascosa, J., Mestre Sancho J. A. y Orts Delgado F. J. (2018). Género y deporte: El camino hacia la igualdad. Madrid: Editorial Reus.

Bibliografía Osagarria

- García Ferrando, M. Puig Barata, N., Lagardera Otero, F. et al. (2017). Kirolaren Soziologia. Madrid: Alianza.
- González Aja, T. (2002). Sport y Autoritarismos: La utilización del deporte por el comunismo y el fascismo. Madrid: Alianza.
- Hontangas Carrascosa, J., Mestre Sancho J. A. y Orts Delgado F. J. (2018). Género y deporte: El camino hacia la igualdad. Madrid: Editorial Reus.
- Lora-Tamayo, M. (2005). La Representación internacional en el deporte, Madrid: Dykinson
- Mandel, R.D. (1986). Historia cultural del Deporte. Bellaterra. Barcelona.
- Pulleiro, C. (2016). Relaciones Internacionales y Juegos Olímpicos: Política, economía y deporte desde la II Guerra Mundial. Leioa: Centro de Estudios Olímpicos de la EHU/UPV. Accesible desde: <https://library.olympics.com/Default/digital-viewer/c-184836>
- Rodriguez Ten, J. (2019). Los e-sports como ¿deporte? Análisis jurídico y técnico-deportivo de su naturaleza y los requisitos legales exigidos. Madrid: Editorial Reus.
- Tamayo Fajardo, J. A. (2005a). Historia de España en los Juegos Olímpicos de verano de la Era Moderna: 1896-2004. Sevilla: Wanceulen.
- Zimbalist, A. (2016). Circus Maximus: El negocio económico detrás de la organización de los Juegos Olímpicos y el Mundial de Fútbol. Madrid: Akal.

Gomendatutako Beste Ikaskuntza-baliabide Batzuk.

- <https://aeisad.org/> (Kirolari Aplikatutako Gizarte Ikerketako Espainiako Elkarte: AEISAD).
- <http://www.eass-sportsociology.eu/> (Kirolaren Soziologiako Europako Elkarte - European Association for the Sociology of Sport - EASS-).

Irakaskuntza Gidaliburua

2026/27 ikasturtea

- <https://spliss.research.vub.be/> (SPLISS proiektuari buruzko webgunea: Sports Policy factors Leading to International Sporting Success).
- http://polired.upm.es/index.php/materiales_historia_deporte/index (Kirolaren historiarako materialak, Madrilgo Unibertsitate Politeknikoa)
- <https://www.palco23.com/> (ikuspegi ekonomikoa duten kirolari buruzko albisteak).
- <https://www.revistalideras.com/> (emakumeen kirolari buruzko albisteak).
- <https://www.insidethegames.biz/> (Mugimendu Olinpikoari buruzko albisteak).